

Panun rakinoita

Intiaaniromanttiikkaa tosielämässä.

”Hiipivä Kalkkarokäärme tervehtää sinua, suuri soturi Sitting Bull! Valkoinen mies, pelättävä soturi Buffalo Bill on suunnannut matkansa leiriäsi kohti.”

Näin saattoi allekirjoittanut pitkälti yli kaksikymmentä vuotta sitten tervehtiä leikkiveriaa, joka jalat ristissä ja puupiippua imeskellen istui vigvamisissaan syntyjä syviä pohtimassa. Ja leikkiveri, josta sitten pikemminkin tuli Istuva Kotka (taistelulentäjä), nyökäytti verkkaisesti päätään ja kehoitti neuvottelemaan.

Mutta niin totisella naamalla kuin tuonnoin leikimmekin intiaanisilla, niin emme aavistaneetkaan, että suuret esikuvamme Sitting Bull ja Buffalo Bill olisivat olleet todellisia henkilöitä, oikein siinä mielessä, että heistä olisivat voineet puhua historiikirjat, sanomalehdet jne. He olivat vain meidän mielikuvituksessamme ja intiaanikirjoissa. Tätä tulin ajatteleksi, kun äskettäin näin lehdistöä kiertävän kuvan, joka esitti juhlallista tilaisuutta, jolloin intiaanipäällikkö

Buffalo Billin jälkeläiset ojentavat itselleen presidentti Trumanille, Suurelle Valkoiselle Miehele, 1870-luvulla taistelleen kuulun esi-isänsä piipun, rauhan symbolin. Kuvassa esiintyvien intiaanipäälliköiden asu on so-taisia. Valtavat sulkakruunut peittävät heidän päälakensa valuen alas selkää pitkin, puvut ovat kirjavat jne., mutta katsannosta on kaikonnut veren- ja kostonhimoinen ilme, jonka niihin ainakin minun mielikuvieni mukaan piti kuulua. Päälliköt hymyilevät yhtä herttaisesti kuin valkoinenkin mies, heidän komeat piirteensä muistuttavat pikemminkin jonkin maailmaa paljon nähneen gentlemanin piirteitä. Rotupärstiä joka tapauksessa!

Oikein hätkähdin, kun huomasin, että Sitting Bull saattaa ilmestyä eteeni tämän oman suuresti kunnioittamani ja uskollisesti palvelemani avviisin palstoilla. Samantapaiset olivat hieman tunteeni jo talvella, kun leikkasin maaliskuun 16 p:n lehdestä talteen leikkeen, joka kertoi Buffalo Billin syntymän 100-vuotisjuhlasta. Jos minulle 25 vuotta sitten olisi ker-

rottu, että kolme amerikkalaista kaupunkia riteli kunniaa hänen kotikaupunkinsa, niin olisin pitänyt sitä luonnollisena asiantilana, koska Bill oli suuri sankarini. Jos tällaista olisi luettu minulle lehdestä sanokaamme 18 vuotta sitten olisin tuhahtanut halveksivasti ja ajatellut, että sanomalehtien ei sopinut puuttua lapsellisiin satuihin. Kun nyt luen tuollaisen uutisen on se minusta herttaisen hauskaa, jollain tavalla amerikkalaisuutta kuvaavaa, koska mielestäni moisia riitoja syntyy vanhassa lännessä vain suurista persoonallisuuksista puheen ollen. Mutta kun samasta jutusta luen edelleen, että Buffalo Bill suurimmalta osaltaan, sellaisena kuin minä hänet olen tuntenut, oli oman ja kirjailijansa mielikuvituksen tuotetta, tuntuu se minusta traagilliselta. Ja kolmen kaupungin, nim. Coloradon Denverin, jossa Bill on haudattuna, Nebraskan North Plattenin ja Wyomingin Codyn, joka on saanut nimensä Billin, oikealta nimeltään William R. Cody, mukaan välinen riita vaikuttaa nyt koomilliselta. Mieluimmiten olisin jättänyt tuollaisen jutun lukematta, jos olisin sen arvannut. Buffalo Bill suurvalehtelija ja sirkustempuullija, ei, se ei sovi yhteen intiaanikauteni muistojen kanssa. Soisin, ettei tämä juttu joutuisi intiaanikäisten poikien käsiin, niinkuin se

sen puolesta ei joudukaan. Enkä kerro tätä omalle nousevalle Buffalo Billillekään, sillä, niin murheellista kuin onkin, niin tuleva sukupolvi varmasti leikkii sotapäällikköä aikansa, niin suotavaa kuin olisikin, että se nopeasti jatkaisi intiaanikirjoista Robinson Crusoeen ja Muskettisotureitten ja Välskäreitten kautta muihin myös professoreitten klassillisiksi tunnustamiin teoksiin.

Sovelluttaisin tähän oikeastaan Denverin pormestarin sanat: ”Billiä emme luovuta, paitsi jos turvautuvat atomipommiin.”

P a n u.